

Sygn. akt I ACa 66/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny:

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Agnieszka Sołtyka
Sędziowie:	SSA Maria Iwankiewicz (spr.) SSA Iwona Wiszniewska
Protokolant:	sekretarz sądowy Piotr Tarnowski

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2014 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa (...) (...)u (...) w L.

przeciwko B. R.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 28 listopada 2013 r. sygn. akt I C 1028/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I. w ten sposób, że uzupełnia jego treść i po słowie „zapłaty” dodaje: „przy czym orzeczony niniejszym wyrokiem obowiązek zapłaty jest solidarny z obowiązkiem zapłaty ciążącym na A. R. w stosunku do strony powodowej, wynikającym z prawomocnego w stosunku do niego nakazu zapłaty z dnia 29 maja 2013 roku Sądu Okręgowego w Szczecinie sygn. akt I Nc 160/13”,

II. oddala apelację w pozostałym zakresie,

III. odstępuje od obciążenia pozwanej kosztami zastępstwa procesowego powoda w postępowaniu apelacyjnym,

IV. przyznaje adwokatowi P. H. od Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Szczecinie kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych powiększoną o należny podatek VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej w postępowaniu apelacyjnym.

SSA I. Wiszniewska SSA A. Sołtyka SSA M. Iwankiewicz

UZASADNIENIE

Powód (...) Fundusz (...) w W. w dniu 6 lutego 2013 r. wniósł pozew o zasądzenie na jego rzecz solidarnie od pozwanych B. R. i A. R. kwoty 77.783,95 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z późniejszymi aneksami z 30 września 2011 r. zawartej z (...) Bankiem S.A., powód wszedł w prawa dotychczasowego wierzyciela do wierzytelności służącej mu wobec pozwanych z tytułu umowy kredytu o nr (...) z 8 stycznia 2004 r. z której pozwani się nie wywiązali. Wierzytelność została zapisana w księgach rachunkowych (...), a pozwani zostali zawiadomieni o powyższej transakcji i wezwani do dobrowolnej spłaty zadłużenia, jednakże bezskutecznie.

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie postanowieniem z 20 marca 2013 r., sygn. akt VI Nc-e 326116/13 wobec stwierdzonego braku podstaw do wydania nakazu zapłaty, przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Okręgowego w Szczecinie.

Sąd Okręgowy w Szczecinie w dniu 29 maja 2013 r. w sprawie o sygn. akt I Nc 160/13 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, na podstawie którego orzekł, że pozwani A. R. i B. R. winni zapłacić powodowi kwotę 77.783,95 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 6 lutego 2013 r. oraz kosztami procesu w kwocie 4.577 zł.

W sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty pozwana B. R. wniosła o oddalenie powództwa w całości. Podniosła, że nie wiązała ją jakakolwiek umowa z (...) Bankiem S.A. Zaprzeczyła, żeby została zawiadomiona o jakiegokolwiek transakcji lub wezwana do zapłaty. Z ostrożności procesowej podniosła też zarzut przedawnienia roszczenia z zastrzeżeniem, że zarzut ten nie stanowi przyznania żadnej okoliczności naprowadzonej przez powoda albowiem te pozwana kwestionuje w całości.

Wyrokiem z 28 listopada 2013 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie zasądził od pozwanej B. R. na rzecz (...) (...)u (...) w L. kwotę 77.783,95 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 6 lutego 2013 roku do dnia zapłaty (pkt I), odstąpił od obciążania pozwanej kosztami zastępstwa procesowego należnymi powodowi (pkt. II), i orzekł o kosztach pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu, przyznając z tego tytułu od Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Szczecinie na rzecz adwokata P. H. kwotę 3.600 zł plus 23% VAT (pkt III).

Rozstrzygnięcie tej treści Sąd Okręgowy wydał po dokonaniu ustaleń faktycznych z których wynika, że w dniu 8 stycznia 2004 r. pozwani – A. R. i B. R. zawarli z (...) Bankiem S.A. (wówczas (...) Bankiem (...) S.A.) umowę kredytu o nr (...) na kwotę 13.527,41 USD, który byli zobowiązani spłacić do 16 stycznia 2011 r. Pozwani nie wywiązali się z powyższej umowy, w związku z czym po stronie Banku powstała wymagalna wierzytelność w kwocie 77.783,95 zł. (...) Bank S.A. w dniu 30 sierpnia 2006 r. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny do przedmiotowej umowy kredytu, który został zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 13 września 2006 r. Na podstawie tego tytułu w dniu 12 marca 2007 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w G. wszczął w dniu 7 marca 2007 r. postępowanie egzekucyjne przeciwko pozwanym pod sygn. akt KM 620/07. Postanowieniem z 7 lutego 2011 r. postępowanie to zostało umorzone w całości z uwagi na jego bezskuteczność.

Sąd pierwszej instancji ustalił także, że w dniu 30 września 2011 r. doszło do zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności pomiędzy powodem - (...) Fundusz (...) w W. a (...) Bankiem S.A. na podstawie której powód nabył od Banku wierzytelności, w tym wierzytelność wobec pozwanych – A. R. i B. R. w kwocie 77.783,95 zł objętą żądaniem pozwu.

Z ustaleń tego Sądu wynika nadto, że (...) Fundusz (...) w W. jest zarządzany przez (...) Bank S.A. Departament Windykacji w L..

W swoich ustaleniach Sąd Okręgowy wskazał, że pismem z 8 października 2012 r. powód wezwał pozwanego A. R. do zapłaty na jego rzecz kwoty 76.676,15 zł tytułem wierzytelności wynikającej z umowy kredytowej z 8 stycznia 2004 r. w terminie 7 dni od daty doręczenia niniejszego wezwania pod rygorem podjęcia dalszych czynności prawnych. Z kolei pismem z 14 czerwca 2012 r. powód wezwał pozwaną B. R. do zapłaty na jego rzecz kwoty 75.55,36 zł tytułem wierzytelności wynikającej z umowy kredytowej z 8 stycznia 2004 r. w terminie 7 dni od daty doręczenia tego wezwania pod rygorem podjęcia dalszych czynności prawnych.

W oparciu o takie ustalenia Sąd pierwszej instancji ocenił, że powództwo zasługuje na uwzględnienie. Sąd ten zaznaczył, że powód wywodzi swoje roszczenie z umowy kredytowej zawartej 8 stycznia 2004 r. pomiędzy (...) Bankiem S.A. (wówczas (...) Bankiem (...) S.A.) a pozwanymi - A. R. i B. R., z której wynika, że pozwani zaciągnęli kredyt w wysokości 13.527,41 USD. Natomiast swoją legitymację czynną do dochodzenia tego roszczenia powód wywodzi z treści warunkowej umowy sprzedaży wierzytelności z 30 września 2011 r. na podstawie której nabył od (...) Bank S.A. wierzytelność przysługującą temu Bankowi wobec pozwanych A. i B. R. z tytułu wyżej wskazanej umowy kredytowej.

Sąd Okręgowy wskazał na przepis art. 183 i nast. ustawy z 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546 z późn. zm.) regulujące utworzenie funduszu sekurytyzacyjnego jako rodzaju funduszu inwestycyjnego. Opisując działalność takich funduszy Sąd ten zwrócił uwagę, że na podstawie art. 92a ust. 1 pkt 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (po jego nowelizacji) bank może zawrzeć z towarzystwem funduszy inwestycyjnych tworzącym fundusz sekurytyzacyjny albo z funduszem sekurytyzacyjnym umowę przelewu wierzytelności.

Sąd Okręgowy podniósł, że z treści umowy z 30 września 2011 r. wynika, że powód - (...) Fundusz (...) w W. nabył od (...) Banku S.A. wierzytelność z tytułu kredytu udzielonego pozwanym umową o kredyt z 8 stycznia 2004 r. co prowadzi do wniosku, że powód jest uprawniony do dochodzenia przedmiotowego roszczenia. Jednocześnie jako bezzasadny Sąd ten ocenił zgłoszony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia tego roszczenia. Przytoczywszy przepisy art. 118 k.c. art. 120 § 1 k.c. i art. 123 § 1 k.c. Sąd pierwszej instancji uznał roszczenie o zapłatę z tytułu umowy kredytowej za okresowe i przyjął, że termin przedawnienia w tym przypadku wynosi trzy lata. Zaznaczył także, że roszczenie to stało się wymagalne z chwilą, kiedy nie dokonano spłaty kredytu. Następnie stwierdził, że doszło do przerwania biegu przedawnienia spornego roszczenia, bowiem (...) Banku S.A. złożył w dniu 12 marca 2007 r. do komornika sądowego wniosek przeciwko dłużnikom: A. R. i B. R. o wszczęcie egzekucji z ruchomości, wynagrodzenia za pracę, rachunku bankowego. Sąd ten podzielił przy tym argumentację Sądu Najwyższego, że termin przedawnienia roszczenia banku wobec osoby niebędącej przedsiębiorcą wynosi trzy lata. Uznał, że złożenie przez bank wniosku o wszczęcie egzekucji spowodowało przerwanie biegu przedawnienia roszczenia, które nie biegło przez cały okres trwania postępowania egzekucyjnego, a dopiero po umorzeniu egzekucji termin przedawnienia zaczął biec na nowo. W ocenie Sądu Okręgowego biorąc pod uwagę datę postanowienia komornika sądowego z 7 lutego 2011 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikom oraz datę złożenia w niniejszej sprawie powództwa – 6 lutego 2013 r. zgłoszone w nim roszczenie powoda nie uległo przedawnieniu, bowiem nie upłynął trzyletni termin przedawnienia.

Sąd pierwszej instancji przytoczył następnie przepis art. 471 k.c. uznając, że zebrany materiał dowodowy nakazuje uwzględnienie roszczenia pozwu, bowiem pozwani pomimo, że w umowie o kredyt z 8 stycznia 2004 r. zobowiązali się dokonać w okresie objętym umową - do 16 stycznia 2011 r. spłaty rat kredytu to z umowy tej się nie wywiązali i na dzień 5 marca 2007 r. zalegali z kwotą w wysokości 35.601,33 zł (na dzień 6 lutego 2013 r. wierzytelność wyniosła 77.783,95 zł), co skutkowało wszczęciem na wniosek wierzyciela postępowania egzekucyjnego z ich majątku, w którym to postępowaniu, mimo podjęcia szeregu czynności egzekucyjnych, nie zdołano wyegzekwować od pozwanych powyższej sumy.

Sąd Okręgowy zaznaczył, że pozwana nie przedstawiła żadnego dowodu na okoliczność spełnienia powyższego świadczenia. Odwołał się przy tym do orzecznictwa Sądu Najwyższego w zakresie rozkładu ciężaru dowodu. Zwrócił uwagę, że w tej sprawie strona pozwana, poza twierdzeniami zgłoszonymi w sprzeciwie od nakazu zapłaty, nie podjęła

żadnej inicjatywy dowodowej, stąd też przy uwzględnieniu dowodów przedłożonych przez powoda należało uznać powództwo za zasadne.

Dla porządku Sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę, że omyłkowo zobowiązano pełnomocnika powoda, na podstawie zarządzenia z 2 września 2013 r. aby w terminie 14 dni zgłosił wszelkie twierdzenia i dowody pod rygorem skutków z art. 503 § 1 k.p.c. Niniejsze zobowiązanie miało zostać skierowane do pełnomocnika strony pozwanej, ustanowionego pozwanej z urzędu co jest oczywiste w świetle treści tego przepisu, by umożliwić wzmocnienie argumentacji samej strony występującej bez pomocy prawnej. Natomiast na skutek błędu pisarskiego przewodniczący skierował powyższe zobowiązanie do pełnomocnika powoda.

Orzekając o kosztach Sąd Okręgowy oparł się na regulacji art. 102 k.p.c. Zdaniem tego Sądu sytuacja rodzinna i majątkowa pozwanej, a w szczególności to, że była ofiarą przemocy domowej uzasadnia przyjęcie, że zachodzi szczególny wypadek pozwalający na skorzystanie z dobrodziejstwa, o którym mowa w tym przepisie i dlatego odstąpił od obciążania pozwanej kosztami zastępstwa procesowego należnymi stronie pozwanej.

Jednocześnie Sąd ten przyznał pełnomocnikowi pozwanej z urzędu wynagrodzenie za pomoc prawną z urzędu na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz na podstawie § 6 punkt 6 w związku z § 2. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Apelację od tego wyroku wywiodła pozwana zaskarżając go w punkcie I. i zarzucając:

1. naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a to art. 132 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie zwrotu pełnomocnikowi powoda pisma procesowego z dnia 24.09.2013 r. pomimo niedoręczenia przez pełnomocnika powoda odpisu tego pisma bezpośrednio ustanowionemu z urzędu pełnomocnikowi pozwanej, podczas gdy pisma procesowe strony reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego, do których nie dołączono dowodu doręczenia pełnomocnikowi strony przeciwnej albo dowodu wysłania przesyłką poleconą, podlegają zwrotowi bez wzywania do usunięcia tego braku,

2. naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a to art. 232 k.p.c. i art. 253 zd. 2 k.p.c. poprzez oparcie ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia na przedłożonych przez powódkę dokumentach prywatnych, a to umowie kredytu nr (...) z 8.01.2004 r. wyciągu z ksiąg rachunkowych z 16.12.2012 r., wyciągu z ksiąg rachunkowych z 5.02.2013 r., warunkowej umowy sprzedaży wierzytelności z 30.09.2011 r. z aneksem pomimo zakwestionowania tych dokumentów przez pozwaną i nie wykazania przez powoda prawdziwości tych dokumentów,

3. naruszenie prawa materialnego, a to art. 6 k.c. poprzez uwzględnienie żądania pozwu pomimo niewykazania przez powoda legitymacji procesowej stron postępowania, skuteczności zawarcia przez pozwaną umowy kredytu.

Podnosząc te zarzuty strona apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku zaskarżonym zakresie poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pełnomocnika pozwanej kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym oświadczając przy tym, że koszty te nie zostały uiszczone ani w całości ani w części; ewentualnie, z ostrożności procesowej – o przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika pozwanej kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym oświadczając przy tym, że koszty te nie zostały uiszczone ani w całości ani w części

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie w całości oraz o dopuszczenie dowodów z:

a) pisma pozwanej skierowanego do powoda z dnia 22.10.2012 r. na okoliczność że pozwana miała wiedzę w przedmiocie zobowiązania, którego spłaty dochodzi powód

b) KRS (...) Bank S.A, na okoliczność zmiany nazwy z (...) Bank (...) S.A. na (...) Bank S.A.

c) KRS (...) Noble Bank S.A. na okoliczność przejęcia (...) Bank S.A. przez (...) Bank

d) pełnomocnictwa nr (...) dla M. G. na okoliczność umocowania do podpisania umowy po stronie zbywcy.

Nadto wniosła o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania w drugiej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej okazała się niezasadna. Sąd Odwoławczy mając natomiast na uwadze okoliczność, że w niniejszej sprawie zapadł już prawomocny w stosunku do A. R. nakaz zapłaty uznał za niezbędne dla ochrony praw stron uzupełnienie treści zaskarżonego wyroku przy uwzględnieniu faktu, że B. A. była w tej sprawie solidarnie z nim pozwana. Wyjaśnienia przy tym wymaga, że sąd drugo instancyjny jest sądem merytorycznym, mając równocześnie uprawnienia kontrolne. Przy rozpoznawaniu środka odwoławczego jest związany zarzutami natury procesowej (poza kwestią nieważności postępowania), natomiast prawo materialne i jego zastosowanie jest zobligowany badać z urzędu.

Należy więc zwrócić uwagę, że zgodnie z przepisem art. 366 § 1 k.c. kilku dłużników może być zobowiązanych w ten sposób, że wierzyciel może żądać całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna, a zaspokojenie wierzyciela przez któregośkolwiek z dłużników zwalnia pozostałych (solidarność dłużników). W § 2. tego artykułu ustawodawca postanowił, że aż do zupełnego zaspokojenia wierzyciela wszyscy dłużnicy solidarni pozostają zobowiązani. Dlatego też obowiązek pozwanej orzeczony zaskarżonym wyrokiem powinien być według brzmienia wyżej wskazanego przepisu prawa materialnego powiązany z obowiązkiem zapłaty ciężącym na pozwanym A. R. jako dłużniku z nią solidarnym. Mając to na uwadze Sąd Apelacyjny dokonał z urzędu zmiany treści punktu I zaskarżonego wyroku poprzez dodanie zastrzeżenia, że orzeczony tym wyrokiem obowiązek zapłaty jest solidarny z obowiązkiem zapłaty ciężącym na A. R. w stosunku do strony powodowej, wynikającym z prawomocnego w stosunku do niego nakazu zapłaty z dnia 29 maja 2013 roku Sądu Okręgowego w Szczecinie sygn. akt I Nc 160/13.

Sąd Apelacyjny zaznacza przy tym, że zamieszczone z urzędu sprostowanie takiej oczywistej niedokładności w trybie art. 350 § 3 k.p.c. nie stanowi naruszenia zakazu reformationis in peius, a przeciwnie – zabezpiecza należycie interesy apelującej.

Przed odniesieniem się do zarzutów wyartykułowanych w apelacji w pierwszej kolejności Sąd Odwoławczy stwierdza, że ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji są co do zasady prawidłowe i odpowiadają należycie ocenionemu materiałowi dowodowemu zgromadzonemu w sprawie. Zatem ustalenia te Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne, czyniąc integralną częścią poniższych rozważań. Wobec powyższego nie widzi konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2001 roku, V CKN 348/00, LEX nr 52761, Prok.i Pr. 2002/6/40). Zresztą apelująca nie czyni zarzutów poszczególnym ustaleniom, czy też ocenie dowodów zaprezentowanej przez ten Sąd, a zarzuty swoje koncentruje wokół kwestii legitymacji powoda i kwestionowaniu istnienia po jej stronie jakiegokolwiek zobowiązania z tytułu udzielonego w 2004 r. kredytu bankowego.

Sąd Odwoławczy tymczasem uznał, że również wnioski wyprowadzone przez Sąd Meriti na podstawie poczynionych ustaleń nie mogą budzić wątpliwości, a argumentacja tego Sądu, wyłożona w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w pełni zasługuje na aprobatę.

W niniejszej sprawie strona powodowa pierwotnie dochodziła od pozwanej B. R. i solidarnie z nią pozwanego A. R. zapłaty kwoty 77.783,95 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Do pozwu dołączono m. in. kopię skierowanego do pozwanej pisma z dnia 8 października 2012 r. którego otrzymanie osobiście pokwitowała na załączonym pocztowym potwierdzeniu odbioru (k. 16). W piśmie tym została poinformowana zarówno o przejściu praw do wierzytelności jak i aktualnym stanie swojego zadłużenia z tego tytułu. Do pozwu dołączono także warunkową umowę sprzedaży wierzytelności z dnia 30 września 2011 r. z poświadczeniem notarialnym podpisów

złożonych na tej umowie przez podmioty tam wymienione z oznaczeniem reprezentacji stron, a także aneks do niej z dnia 12 stycznia 2012 r. wraz z załącznikiem w postaci wyciągu z listy wierzytelności. Nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wydany przez Sąd Okręgowy w Szczecinie przeciwko pozwanej B. R. oraz przeciwko A. R. wobec tego ostatecznie uprawomocnił się. Natomiast pozwana B. R. wniosła osobiście sprzeciw od tego nakazu co skutkowało dalszym toczonym się niniejszego procesu z udziałem powodowego (...) i tej pozwanej. Strona powodowa odpowiedziała na ten sprzeciw wskazując kolejne dowody na poparcie swoich twierdzeń, nie wiedząc, że w tym czasie pozwana reprezentuje zawodowy pełnomocnik ustanowiony dla niej z urzędu. Sąd Okręgowy tymczasem omyłkowo zarządził zobowiązanie pełnomocnika powoda do zgłoszenia w terminie 14 dni „wszelkich twierdzeń i dowodów pod rygorem skutków z art. 503 § 1 k.p.c.”, co oczywiście nie mogło dotyczyć tej strony procesu.

W ocenie tutejszego Sądu nie zasługuje na aprobatę zarzut, jakoby doszło do naruszenia prawa procesowego, które miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a to art. 132§1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie zwrotu pełnomocnikowi powoda pisma procesowego z dnia 24.09.2013 r. które zostało przez powoda złożone w odpowiedzi na bezpośrednio osobie pełnomocnika pozwanej. Zgodnie z tym przepisem pisma procesowe strony reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego, do których nie dołączono dowodu doręczenia pełnomocnikowi strony przeciwnej albo dowodu wysłania przesyłką poleconą, podlegają zwrotowi bez wzywania do usunięcia tego braku. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 6 października 2011 r. w sprawie I PZ 28/11, wyraził pogląd, że w razie złożenia apelacji osobiście przez stronę, brak jest podstaw stosowania do odpowiedzi na apelację trybu z art. 132 § 1 k.p.c., pomimo, że w sprawie tej działał także zawodowy pełnomocnik apelującego. W uzasadnieniu Sąd ten wyraził pogląd, że w takiej sytuacji nie ma żadnych przesłanek, by pełnomocnik drugiej strony - otrzymując apelację podpisaną przez samą powódkę - czuł się zobligowany do działania zgodnie z art. 132 § 1 k.p.c. Pogląd ten podzielił tutejszy Sąd Odwoławczy. Zatem oparcie się przez Sąd Okręgowy także na dowodach dołączonych do tego pisma nie stanowi o zasadności tego zarzutu, skoro strony mogą zgłaszać dowody do zamknięcia rozprawy. Gdyby zresztą doszło do zwrotu tego pisma, to powód powziawszy o tym wiadomość mógłby i tak dowody takie zawnioskować w terminie późniejszym, a decyzja o ich przeprowadzeniu pozostawałaby w gestii Sądu. Na akceptację zasługują przy tym uwagi sformułowane przez powoda w odpowiedzi na apelację na gruncie przepisów art. 207§5 i § 6 k.p.c.

Sąd Odwoławczy nadto zauważa, że nawet w znacznie bardziej rygorystycznie uregulowanym postępowaniu nakazowym (w niniejszej sprawie zastosowanie miały tylko przepisy o postępowaniu upominawczym), strona powodowa ma możliwość późniejszego przedstawienia dalszych dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Zgodnie bowiem z utrwaloną już linią orzecznictwa sądów powszechnych nie wymaga się od powoda przewidywania z góry zarzutów, jakie wobec jego twierdzeń podniesie pozwany i przedstawienia wszelkich możliwych twierdzeń i dowodów na wszystkie okoliczności, jakie istnieją lub mogą, choćby tylko hipotetycznie i ewentualnie, pojawić się w konkretnej sprawie, ale odniesienia się do znanych mu w chwili wnoszenia pozwu twierdzeń i dowodów wskazujących na zasadność powództwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 12 stycznia 2012 roku, IV CSK 182/11, Biul.SN 2012/3/12, wyrok Sądu Najwyższego z 17 listopada 2010 r., I CSK 58/10, LEX nr 811812, wyrok Sądu Najwyższego z 25 listopada 2011 r., II CSK 81/11, LEX nr 1101651). Ocena, czy powołanie poszczególnych faktów lub dowodów było możliwe już w pozwie, ewentualnie czy potrzeba ich zgłoszenia wynikła później, należy do sądu (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 listopada 2010 r., I CSK 58/10, LEX nr 811812). W niniejszej sprawie pozwana nie przedstawiła przy sprzeciwie jakiegokolwiek dowodu, z którego wynikałoby, że po odebraniu wezwania z dnia 8 października 2012 r. w jakikolwiek sposób sprzeciwiłaby się kierowanym do niej żądaniom lub sprzeciwiłaby się prawu powoda. Ostatecznie ewentualne wątpliwości co do jej stanowiska rozwiewa pismo z dnia 22 października 2012 r. skierowane do powoda, z którego treści wynika, że B. R. ma z jednej strony świadomość istnienia zadłużenia „z umowy: (...)”, a z drugiej – wiedzę o toczącym się przeciwko niej postępowaniu egzekucyjnym, wszczętym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w G. (k.154). Wobec powyższego i przy uwzględnieniu, że sądy powszechne są przede wszystkim powołane do wymierzania sprawiedliwości – nawet gdyby podzielić ten zarzut apelującej to nie można uznać, że ewentualne uchybienie procesowe miało wpływ na treść rozstrzygnięcia w sprawie.

Tym bardziej w ocenie Sądu Apelacyjnego niezasadny jest więc zarzut naruszenia prawa procesowego w postaci art. 232 k.p.c. i art. 253 zd. 2 k.p.c. poprzez oparcie ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia na

przedłożonych przez powódkę dokumentach prywatnych - umowie kredytu nr (...) z 08.01.2004 r., wyciągu z ksiąg rachunkowych z 16.12.2012 r., wyciągu z ksiąg rachunkowych z 05.02.2013 r., warunkowej umowie sprzedaży wierzytelności z 30.09.2011 r. z aneksem. Apelująca stoi na stanowisku, że wobec zakwestionowania przez nią tych dokumentów jako prywatnych powód był zobligowany wykazać ich prawdziwość, a tego nie uczynił. Zarzut ten łączy się z kolejnym – wskazującym na naruszenie prawa materialnego, art. 6 k.c. poprzez uwzględnienie żądania pozwu pomimo niewykazania przez powoda legitymacji procesowej stron postępowania i skuteczności zawarcia przez pozwaną umowy kredytu. Zgodnie z przepisem art. 253 k.p.c. jeżeli strona zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie osoby, która je podpisała, od niej nie pochodzi, obowiązana jest okoliczności te udowodnić. Jeżeli jednak spór dotyczy dokumentu prywatnego pochodzącego od innej osoby niż strona zaprzeczająca, prawdziwość dokumentu powinna udowodnić strona, która chce z niego skorzystać. W orzecznictwie i doktrynie zgodnie przyjmuje się, że art. 253 k.p.c. dotyczący rozkładu ciężaru w przypadku obalania domniemań związanych z dokumentem prywatnym, należy interpretować w związku z obowiązującym regulacji zawartej w art. 245 k.p.c. Przepis ten wskazuje, że dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Artykuł 253 k.p.c. ustanawia zarówno domniemanie prawdziwości dokumentu prywatnego, jak i rozstrzyga o regule ciężaru dowodu w razie podważania prawdziwości tego dokumentu. Z tego przepisu - art. 253 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. jednoznacznie wynika, że obok domniemania prawdziwości wymienione przepisy statuują domniemanie, że zawarte w dokumencie prywatnym oświadczenie złożyła osoba, która ten dokument podpisała. Skutkuje to przyjęciem, że na stronie, która dokument prywatny podpisała, spoczywa - stosownie do art. 253 k.p.c. - obowiązek obalenia domniemania, że zawarte w tym dokumencie oświadczenie od niej pochodzi (por. **wyrok** Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2000 r. w sprawie **II CKN 668/98** LEX nr 51054).

Przenosząc te uwagi na grunt tej sprawy podkreślenia wymaga przede wszystkim, że jednym zakwestionowanych przez apelującą dokumentów jest dokument zawarcia umowy kredytu nr (...) z 08.01.2004 r. na którym widnieją własnoręczne podpisy obojga pozwanych kredytobiorców. Tym samym ten dokument jako dokument prywatny zawiera podpis pozwanej i to na niej spoczywa ciężar obalenia jego prawdziwości. Pozwana przyjmując ogólną taktykę zaprzeczania wszystkiemu – istnieniu jakiegokolwiek jej zobowiązania wobec któregośkolwiek z podmiotów występujących po stronie wierzyciela od czasu zawarcia tej umowy nie wykazała ostatecznie czy istotnie nie zawarła umowy kredytowej o treści jak na k. 85 i nast. akt. Pomijając już treść pisma pozwanej z dnia 22 października 2012 r. wypada zauważyć, że z akt postępowania egzekucyjnego Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w G. Km 620/07 wynika, że w dniu 30 marca 2007 r. komornik ten doręczył B. R. wraz zawiadomieniem o wszczęciu egzekucji odpis postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 13 września 2006 r. w sprawie I Co 1053/06 o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przez (...) Bank SA w K. wraz z pouczeniem o możliwości jego zaskarżenia. Pozwana miała zatem świadomość istnienia przekształceń po stronie wierzyciela, w stosunku do podmiotu z którym zawarła w dniu 08 stycznia 2004 r. umowę kredytu nr (...). Dane istotne dla rozstrzygnięcia tej sprawy wynikają zatem z dowodów w postaci dokumentów które Sąd pierwszej instancji należycie ocenił w świetle obowiązujących przepisów i z uwzględnieniem faktu, że dokumenty te nie zostały zakwestionowane co do ich istnienia i prawdziwości; w szczególności pozwana nie twierdziła, że są one podrobione czy sfałszowane. Podnosiła, że nie wiązała ja jakakolwiek umowa z (...) Bankiem (...) S.A. co pozostaje w oczywistej sprzeczności z dokumentem umowy nr (...) z 08 stycznia 2004 r. złożonym w tej sprawie, na którym widnieje własnoręczny podpis B. R.. Pozwana własnoręczności tego podpisu nie zakwestionowała. Dokumenty obrazujące przejście uprawnień po stronie wierzyciela złożone do akt tej sprawy, zawarte w aktach postępowania egzekucyjnego i KRS są wiarygodne, logiczne i konsekwentne, potwierdzając zarówno istnienie roszczenia powoda jak i wysokość zadłużenia a także fakt jego wymagalności. Fakt, że strona powodowa wzywała pozwaną do zapłaty informując o przejściu uprawnień i aktualnej wysokości zadłużenia także został należycie wykazany. W toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji pozwana nie sformułowała żadnych konkretnych zarzutów pod adresem tych dokumentów, które mogłyby być podstawą ich weryfikacji. Pozwana na etapie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika w sprawie Km 620/07 także nie zgłaszała takich zarzutów, które prowadziłyby do unicestwienia roszczeń powoda. Zatem Sąd Okręgowy dysponując materiałem dowodowym zebrany w tej sprawie na dzień wyrokowania trafnie ocenił istnienie uprawnienia powoda do dochodzenia roszczenia zgłoszonego w niniejszej sprawie, jak i jego istnienia.

Powyższe stanowisko, zakwestionowane poprzez dodatkowe zarzuty pozwanej zgłoszone w apelacji należy uznać za zasadne, w świetle argumentacji zawartej w odpowiedzi powoda, który dopiero na tym etapie mógł podjąć przed nimi obronę, a zwłaszcza wobec treści pisma pozwanej z 22 października 2012 r.

Mając na uwadze wszystkie wyżej wskazane okoliczności i argumentację Sad Apelacyjny uznał zarzuty zawarte w apelacji za nieuzasadnione.

Orzeczenie o kosztach Sąd Odwoławczy oparł na przepisie art. 102 k.p.c. zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Regulacja ta stanowi odstępstwo od zasady odpowiedzialności za wynik procesu statuowane przepisem art. 98 k.p.c. W niepublikowanym postanowieniu z dnia 14 stycznia 1974 roku, sygn. akt II CZ 223/73, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej).

W niniejszej sprawie pozwana B. R. będąca stroną przegrywającą proces w drugiej instancji bez wątpienia znajduje się w wyjątkowo ciężkiej sytuacji życiowej będąc osobą niepełnosprawną na skutek wypadku. Dodatkowo także jej sytuacja finansowa musi być uznana za trudną przy wysokości uzyskiwanych świadczeń rentowych i w powiązaniu z wydatkami jakie musi generować jej stan zdrowia. Okoliczności te wpisują zdaniem tutejszego Sądu w przesłanki dla uznania, że zachodzi w tej sprawie wypadek szczególnie uzasadniony w rozumieniu art. 102 k.p.c.

Wynagrodzenie przyznane pełnomocnikowi pozwanej z urzędu zostało ustalone w oparciu o stawki określone w § 6 ust. 6 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Iwona Wiszniewska Agnieszka Sołtyka Maria Iwankiewicz